

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka):

Název práce: Experimentální výzkum a strategické hry

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Tomáš Kobes

Záměrem práce je postihnout efekt rámcování na rozhodování jednotlivců v kontextu experimentu v rámci tzv. trusty game. V zásadě je předmětem práce efekt, který je na commonsensuální úrovni popisován jako: “Nezáleží co jsi řekl, ale jak jsi to řekl.” Svým záměrem a způsobem zpracování se pohybuje v oblasti experimentu a možnosti jeho využití v oblasti sociálních věd. Takto vystavěnému předmětu zájmu odpovídá i jeho struktura. Nejprve jsou představeny principy experimentu a jejich možné aplikace v sociálních vědách. Ukazuje se, že jednou z oblastí, kde je možné principy experimentu využít je v oblasti teorii her pracující s předpokladem racionálního subjektu, který kalkuluje zisky a ztráty v kontextu materiálních či jiných omezeních. V tomto smyslu je představena typologie teorie her a její problematické předpoklady omezující se na sebestřednost individua, jehož rozhodování nemusí být nutně ovlivněno čistě racionálním kalkulem, ale také emocemi či normativními apely a altruismem. Z toho důvodu teorie racionální volby byla propojována s kognitivními vědami, které do centra pozornosti začaly stavět utváření kognitivních zkratk v rozhodovacím procesu, obecně označované jako efekt rámcování spojovaný s rámcováním rizikových voleb a cílů. Jednou z oblastí, kde je možné tyto základní předpoklady testovat je v rámci tzv. *trusty games*, které umožňují experimentálně ověřovat způsoby ovlivňování lidského jednání v mezilidských sítích. K tomuto základnímu předpokladu jsou vystavěny pracovní hypotézy, které byly ověřovány v časově a logisticky náročném experimentu. Vzhledem k takto vystavěnému záměru text práce je vytvářen na podkladě relevantní literatury a vyznačuje se srozumitelnou strukturou. I když práce podle mne pracuje jistě se sociologicky důležitým a zajímavým předmětem zájmu, má erudice v této oblasti je velmi omezená a nemohu zodpovědně posoudit relevanci zvoleného postupu, způsob stanovení hypotéz, proměnných ani zvolený postup statistického vyhodnocení pořízených dat. Je to škoda, protože student, jako Vítězslav Lounek by si zasloužil mnohem kvalitnější zhodnocení jeho práce, které však nemohu nabídnout. Omezím se proto pouze na několik pro mne zásadních otázek, které bych chtěl využít jako podklad pro diskusi během obhajoby.

Domnívám se, že experiment v sociologii tak, jak je uplatněn v předkládané diplomové práci má své nezastupitelné místo. Otázkou je, jak pracovat se zjištěním, které z experimentu vyplývají? Ze čtyř sledovaných hypotetických oblastí byl ve třech případech efekt rámcování statisticky významný. Závěr práce se omezuje pouze na toto konstatování. Podle mne experimenty v přírodních vědách fungují jako způsoby zviditelňování určitých jevů a ke zdůvodňování příčin jejich existence spojené s otázkou proč? Proč tedy dochází ve sledovaných případech k efektu rámcování? Lze vymyslet nějaký experiment, které by odhalil příčiny existence tohoto efektu? Jde o kognitivní experiment. Znamená to, že tento efekt je podmíněn vrozenou schopností nebo může být socializačním efektem? Jde to ověřit experimentálně? A poslední otázka. Pokud je efekt rámcování natolik význačný, co to znamená pro sociologickou epistemologii? Můžeme tyto experimentální poznatky zohlednit v designech výzkumu například při vytváření baterií otázek v dotazníkových šetřeních či při formulování struktur interview?

Datum:

Podpis: